

Innovatieve uitdaging?

Eén van de kenmerken van het artikel 'Innovatieve uitdaging in proeftuinen van Waterkader Haaglanden' in H₂O van 16 oktober jl. is dat het propagandistische gehalte nogal hoog is. Je kunt er bij het stadsgewest Haaglanden en de gemeenten die er deel van uitmaken steevast op rekenen dat beleid en plannenmakerij worden verpakt in vermoeiende reclamefoldertaal, waarbij teksten met 'uitdagingen', 'ambities' en 'innovatieve' oplossingen je om de oren vliegen. De betrokkenen in het verhaal, mensen van adviesbureaus en een gemeente, zijn er kennelijk ook al door aangestoken.

De wateropgave en de ontwerp-opgave staan in dit stadsgewest geheel in het teken van het verder volbouwen en verrommelen van de randstedelijke zuidvleugel. Ik beschouw het maar als de bekende vlucht naar voren, want in de periode sinds 1995 dat in het gewest meer gebouwd wordt dan in enige andere regio, is de economische inertie alleen nog maar toegenomen. In deze operatie wordt ook het Hoogheemraadschap van Delfland betrokken. In een commentaar op het waterbeheerplan 2010-2015 maakte ik het bestuur al attent op het gevaar dat er in de verhouding tussen waterschap en gemeenten en stadsgewest iets is ontstaan dat lijkt op 'u vraagt, wij draaien', waarbij het waterschap opdraait voor de gevolgen van ondoordachte planning van gemeenten en stadsgewesten die meer oog hebben voor hun kortetermijnboekhouding (lees: zoveel mogelijk inwoners per m²) dan voor ruimte, water en leefomgeving. Ook de Structuurvisie Randstad 2040 van het kabinet lijdt sterk aan deze kwaal, waarbij teksten over duurzaamheid en veerkracht slechts dienen om het gebrek eraan niet te laten opvallen.

In de voorbeelden Noordpolder en Plaspoelpolder wordt het arsenaal 'innovatieve' oplossingen gepresenteerd. De innovatie blijkt te bestaan uit berging op platte daken en vegetatiedaken, benutting van parkeer-

garages, vergroten van het riool, berging op straat, meervoudig ruimtegebruik, en ten slotte ook nog wat onzichtbare bergingen in de vorm van bijvoorbeeld water- en luchtzakken.

Behalve de luchtzakken - daar was ik nog niet vertrouwd mee, maar zulke dingen zijn in het zicht van de Kaderrichtlijn Water niet erg welkom, lijkt me - is het allemaal vrij oude koek. Zeker, in het Haaglandse stadsgewest is er tot nu toe niet zo veel met dit soort innovaties gedaan, maar dat maakt de inzet van het Waterkader Haaglanden nog niet innovatief. Het grote vegetatiedak van de bibliotheek van de TU Delft (onlangs compleet vervangen wegens ontwerpfouten die de boekencollectie van de regen in de drup brachten) heeft in de tien jaar van zijn bestaan in deze regio nog maar weinig opvolgers opgeleverd. Wadi's zijn bijna 20 jaar geleden al in Enschede toegepast. Fraaie documentatie over elegante berging op straat, infiltratie, berging en spelen en vele andere voorbeelden uit binnen- en vooral buitenland staat bovendien in het twaalf jaar oude boek van Hiltrud Pötz en Pierre Bleuzé ('Zichtbaar, tastbaar, zinvol'), etcetera.

De bestuurders en ambtenaren van het gebied zijn dus niet vooruit te branden, alle pretentieuze retoriek ten spijt. Het artikel heeft dan ook meer het karakter van stadsmarketing dan van een overtuigende verkenning van de oplossingen die op korte

termijn kunnen worden ingezet. Sterker nog, aan het eind van het artikel wordt de vraag opgeworpen of al die helemaal niet zo innovatieve technieken financieel wel haalbaar zijn - en dan hebben we het nog maar over de 'proeftuinen'. De conclusie van de geïnterviewden is dat daarvoor samenwerking tussen alle partijen vereist is. Vreemd, die roep om samenwerking, want het Waterkader Haaglanden stond toch voor die samenwerking?

Dé grote uitdaging voor Haaglanden is natuurlijk hoe de verbijsterende verstedelijking van het gebied nu eens een halt kan worden toegevoerd, hoe er werkelijk ruimte voor water kan worden gemaakt. Dat de stedelijke en verglaasde districten hun eigen zwembroek ophouden, en niet hoe met kunst en vliegwerk en hoge kosten door de waterbeheerder nóg meer facilitering van de ongetemde bouwdrift, de achterkamervergadertijgers van het zuidvleugelplatform, kan worden bewerkstelligd. Hoe met andere woorden de bestuurders nu eens uit hun bakstenen roes ontwaken en beseffen dat er ook andere oplossingen zijn dan het verpesten van landschap, spelen met grondtransacties en huishoudens opzadelen met woonlasten die hun draagkracht te boven gaan. Dat laatste geldt nu al voor circa de helft van alle huishoudens, terwijl de hypotheekrente historisch laag is. Dan zijn we ook eens af van die ronkende clichés over ambities, uitdagingen en innovaties van lokale bestuurders, die tenslotte van water weinig meer (willen) weten dan dat het nat is.

Jacques Schievink (natuurbeschermer)

Waterkader Haaglanden wilde niet meer op deze reactie reageren.

Bebouwing in de Noordpolder tussen Den Haag en Rijswijk (foto: Waterkader Haaglanden).

